

INFORMATIENOTA VOOR DE RAAD

Nummer: 150.

Portefeuillehouder: D.F.B. de Vreede
Portefeuille: Werk en Inkomen
Programma: Sociaal domein
Taakveld: Inkomensregelingen

Datum:

Onderwerp: Eenmalige energietoeslag 2022

DE RAAD NEEMT KENNIS VAN:

- De Beleidsregels eenmalige energietoeslag 2022 gemeente Lelystad

INLEIDING

De energieprijzen zijn flink gestegen en lopen nog verder op. Om de hoge energierekening voor een deel te compenseren is in 2022 de energiebelasting verlaagd. Aanvullend hierop is voor huishoudens met een laag inkomen een uitkering in het leven geroepen in de vorm van een eenmalige energietoeslag. De gemeente heeft de bevoegdheid om in 2022 een eenmalige energietoeslag toe te kennen aan huishoudens met een laag inkomen.

Het kabinet vindt dat bij de huidige onverwachte en ongekend sterke stijging van de energieprijzen sprake is van extra kosten vanwege bijzondere omstandigheden. Het verlenen van bijzondere bijstand in verband met deze sterk gestegen energieprijzen wordt dan ook toelaatbaar geacht. Het feit dat de eenmalige energietoeslag onderdeel uitmaakt van de bijzondere bijstand, geeft beleidsvrijheid ten aanzien van de vormgeving.

De eenmalige energietoeslag vergt een wijziging van de Participatiewet. Hiertoe is op 15 maart 2022 het Wetsvoorstel eenmalige energietoeslag lage inkomen ingediend bij de tweede kamer. In een kamerbrief van 15 maart 2022 maakt de Minister voor Armoedebeleid kenbaar dat de uitvoering van deze maatregel niet kan wachten op formele autorisatie van beide Kamers der Staten-Generaal. Om die reden staat de minister gemeenten toe om vooruitlopend op de inwerkingtreding van het wetsvoorstel al tot uitbetaling van de eenmalige energietoeslagen over te gaan.

Met het wetsvoorstel krijgen de gemeenten de volgende twee bevoegdheden op grond van de Participatiewet:

1. de bevoegdheid om in het kalenderjaar 2022 een eenmalige energietoeslag toe te kennen aan huishoudens met een laag inkomen, gebruikmakend van het instrument van de categoriale bijzondere bijstand, dus zonder dat de gemeente hoeft vast te stellen dat de ontvanger de kosten daadwerkelijk heeft gemaakt;

2. de bevoegdheid om de eenmalige energietoeslag ambtshalve (dus zonder aanvraag) toe te kennen aan de huishoudens waarvan de getoetste inkomensgegevens bij de gemeente bekend zijn.

Bij de invulling van de bevoegdheden kunnen gemeenten een aantal keuzes maken. Deze keuzes zijn in de bijgaande beleidsregels opgenomen.

De energietoeslag moet dit kalenderjaar (2022) aan rechthebbenden zijn uitbetaald, maar de gemeente is verder vrij om te bepalen wanneer. Voor een snelle uitvoering van de regeling is het mogelijk de doelgroep uit te splitsen in een groep die de energietoeslag ambtshalve krijgt toegekend en een groep die de energietoeslag alleen op aanvraag kan ontvangen. De toeslag kan aan de eerste groep snel worden uitgekeerd. Aan de tweede groep volgt de uitbetaling na een toekenning op aanvraag, waarbij de duur van de aanvraagperiode wordt bepaald door de gemeente.

KERNBOODSCHAP

Het kabinet heeft besloten om een eenmalige energietoeslag voor huishoudens met een laag inkomen mogelijk te maken. Hiervoor is het Wetsvoorstel eenmalige energietoeslag lage inkomens ingediend bij de tweede kamer. In dit wetsvoorstel staat dat gemeenten in het jaar 2022 categoriale bijzondere bijstand kunnen verstrekken aan een alleenstaande of een gezin om de stijging van de energiekosten te compenseren. Dit betekent dat de bijzondere bijstand wordt toegekend zonder dat wordt gekeken of die alleenstaande of dat gezin in dat jaar een sterk gestegen energierekening had. Ook staat in het wetsvoorstel dat de bijzondere bijstand ambtshalve kan worden verstrekt. Gemeenten hebben toestemming gekregen van het wetsvoorstel alvast uit te voeren. Om dit mogelijk te maken is het noodzakelijk om beleidsregels vast te stellen.

Beleidsregels gemeente Lelystad

In de beleidsregels worden de volgende keuzes gemaakt:

- de doelgroep: huishoudens met een inkomen tot 120% van de van toepassing zijnde bijstandsnorm komen in aanmerking voor een energietoeslag. Deze inkomensnorm sluit aan bij het reguliere minimabeleid in Lelystad en de landelijke richtlijnen;
- groepen waarvan vaststaat dat zij geen energierekening hebben, zoals personen die in een instelling verblijven en dak- en thuislozen worden uitgesloten;
- voor het inkomensbegrip is aangesloten bij de bestaande regels voor bijzondere bijstand;
- de periode waarover het inkomen in aanmerking wordt genomen is 3 maanden; het vermogen wordt niet in aanmerking genomen;
- voorgesteld wordt om de hoogte van de toe te kennen eenmalige energietoeslag vast te stellen op € 800,- zoals ook door het ministerie is geadviseerd.

Aantallen

De verwachting is dat aan 3067 huishoudens de energietoeslag ambtshalve (zonder aanvraag) kan worden toegekend. Deze huishoudens zijn door een bijstandsuitkering of aanvraag bijzondere bijstand al bij de gemeente in beeld. Daarnaast zijn er circa 1800 huishoudens die mogelijk ook recht hebben op de energietoeslag, maar die nog niet in beeld zijn bij de gemeente. Deze huishoudens kunnen een aanvraag indienen.

Financiën

Voor de uitvoering en uitgifte van de energietoeslag heeft het kabinet een eenmalig budget van € 679 miljoen beschikbaar gesteld, dit bedrag komt via het gemeentefonds beschikbaar. Voor de extra rijksbijdrage is geen aparte financiële verantwoording aan het Rijk nodig. De middelen worden verdeeld aan de hand van de reguliere verdeelsleutel voor de bijzondere bijstand. Inschatting is dat Lelystad ca. €3,0 miljoen aan middelen zal ontvangen voor de verstrekking van de energietoeslag inclusief uitvoeringskosten. Dit is echter indicatief; in de meicirculaire 2022 wordt de daadwerkelijke extra bijdrage voor Lelystad bekend.

Er is sprake van een minimale financiële last van. €2,5 miljoen (ambtshalve toekenningen) en maximaal €3.9 miljoen (ambtshalve toekenningen en aanvragen). Daarnaast bedragen de uitvoeringskosten waarschijnlijk € 0,1 tot € 0,2 miljoen

De hoogte van de rijksbijdrage en kosten zijn moeilijk in te schatten. De prognose voor de totale kosten afgezet tegen de verwachte rijksbijdrage levert het risico dat we tussen de € 1,0 en € 2,0 miljoen teveel uitgeven voor de uitvoering van de beleidsregels eenmalige energietoeslag 2022.

Op 30 maart 2022 heeft het rijk toegezegd dat gemeenten voldoende geld krijgen om burgers met lagere inkomens € 800,- te geven vanwege de stijgende energierekening.

VERVOLG

Inwoners die voldoen aan de voorwaarden, zoals opgenomen in de beleidsregels, en die bekend zijn bij de gemeente ontvangen de eenmalige energietoeslag ambtshalve. Inwoners die niet bekend zijn bij de gemeente, kunnen de eenmalige energietoeslag aanvragen. Door de gemeente Lelystad wordt intensief ingezet op communicatie over deze toeslag.

Bijlagen

De Beleidsregels eenmalige energietoeslag 2022 gemeente Lelystad